

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL R. K. IR IF P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2016 m. lapkričio 30 d. Nr. 242-493
Vilnius

Lietuvos bankas gavo R. K. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašo išnagrinėti ginčą, kilusį tarp jos ir *If P&C Insurance AS*, veikiančios per Lietuvoje įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju.

N u s t a t y t a:

2015 m. rugpjūčio 8 d. pareiškėja ir draudikas gyventojų turto draudimo taisyklių Nr. 017 (toliau – Taisyklės) pagrindu sudarė gyventojų turto draudimo sutartį (toliau – Sutartis), kurią patvirtina gyventojų turto draudimo liudijimas (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Draudimo liudijimas). Sutartimi apdrausti turtiniai interesai, susiję su šiais pastatais: gyvenamuoju namu, esančiu adresu: (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Gyvenamasis namas) ir ūkiniu pastatu, esančiu adresu: (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Ūkinis pastatas), taip pat turtiniai interesai, susiję su namų turtu. Vadovaujantis draudimo liudijime nurodytomis draudimo apsaugos sąlygomis, Gyvenamajam namui galioja apsaugos sąlygos „If super namai“, o Ūkiniam pastatui – „If mini namai“.

2016 m. birželio 26 d. pareiškėja informavo draudiką, kad po audros buvo sugadintas jai priklausantis šiltnamis.

2016 m. rugpjūčio 25 d. pranešime Nr. (*duomenys neskelbtini*) draudikas informavo pareiškėją, kad įvykis pripažįstamas nedraudžiamuoju, nes pagal Taisyklių sąlygas šiltnamis nepatenka į automatiškai draudžiamų objektų (turto) sąrašą ir jis nėra nurodytas Draudimo liudijime.

Pareiškėja nesutinka su draudiko sprendimu. Kreipimesi Lietuvos bankui nurodoma, kad draudikas netinkamai aiškina statybos ir statinių teisinio reglamentavimo nuostatas. Pareiškėja teigia, kad, vadovaujantis teismų praktika, tam, kad šiltnamiui būtų galima taikyti statybą reglamentuojančių teisės aktų ir statybos techninių reglamentų nuostatas, pats šiltnamis turėtų atitikti nekilnojamojo daikto požymius, t. y. turėti laikančiąsias konstrukcijas, nebūtų galimybės jo perkelti iš vienos vietos į kitą nepakeitus jo paskirties ir iš esmės nesumažinus jo vertės. Kreipimesi, remiantis teismų praktika, pažymima, kad šiltnamis, kuris neturi nei pamatų, nei laikančiųjų konstrukcijų ir kurį galima perkelti į kitą vietą, nepakeitus jo paskirties ir nesumažinus jo vertės, negali būti priskiriamas prie statinių pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 2 dalį, nes jis „pagal visus surinkimo požymius yra kilnojamas daiktas“. Pareiškėja teigia, kad jos šiltnamis neturi nei laikančiųjų konstrukcijų, nei pamatų, jį galima perkelti iš vienos vietos į kitą nesumažinus jo vertės, todėl, remiantis minėtomis Statybos įstatymo nuostatomis ir teismų praktika, šis šiltnamis yra kilnojamas daiktas, dėl kurio patirti nuostoliai pagal Taisyklių sąlygas yra atlyginami 100 proc. Atsižvelgdama į kreipimesi išdėstytus argumentus, pareiškėja prašo atlyginti jos nuostolius, patirtus dėl sugadinto šiltnamio.

Draudikas nesutinka su pareiškėjos keliamu reikalavimu ir atsiliepiame nurodo, kad tam, kad draudimo apsauga galiotų, butas, namas, namų turtas ir kiti draudžiami objektai turi būti nurodyti

draudimo liudijime. Draudikas teigia, kad pareiškėjos šiltnamis nepriskirtinas nei prie automatiškai draudžiamų kiemo statinių, nei prie draudžiamo namų turto, todėl laikytina, kad jis nėra draudžiamas automatiškai. Atsiliepime nurodoma, kad šiltnamis pagal savo pobūdį nėra skirtas kilnojimui, priešingai, tai konstrukcija, kuri yra įtvirtinama atliekant statybos darbus ir yra stacionari, todėl šiltnamis Taisyklių prasme yra laikomas statiniu, ir tam, kad jam galėtų draudimo apsauga, jis turi būti nurodytas draudimo liudijime. Draudikas atkreipia dėmesį, kad šiltnamis taip pat nėra laikytinas sodo inventoriumi Taisyklių prasme, nes pagal lingvistinę žodžio „inventorius“ reikšmę sodo inventoriumi laikomi sodo įrankiai, kuriems šiltnamis pagal savo esmę negali būti prilyginamas, juo labiau kad jis pagal Taisykles atitinka statinio apibrėžimą. Kadangi, draudiko teigimu, pareiškėjos šiltnamis pagal Taisyklių sąlygas nepriskirtinas prie automatiškai draudžiamų kiemo statinių ir namų turto ir nėra nurodytas Draudimo liudijime, laikytina, kad draudimo apsauga jam negalioja, todėl draudikas mano, kad neturi teisinės ir sutartinės pareigos mokėti draudimo išmokos už neapdraustą turtą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija), 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Įvertinus šalių pateiktų dokumentų turinį ir paaiškinimus, darytina išvada, kad ginčas tarp šalių kilo dėl draudiko sprendimo atsisakyti mokėti draudimo išmoką, įvykį pripažinus nedraudžiamuoju.

Atsižvelgiant į tai, kad ginčo šalys nesutaria dėl Sutartimi suteiktos draudimo apsaugos apimties, visų pirma atkreiptinas dėmesys į tai, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti – draudikas, prisiimdamas draudimo riziką, nustato draudimo apsaugos ribas – atvejus, kada mokama draudimo išmoka, ir atvejus, kada draudikas yra atleidžiamas nuo pareigos mokėti draudimo išmoką. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiose sąlygose (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2012 m. kovo 13 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-91/2012; 2009 m. birželio 15 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-257/2009; 2013 m. balandžio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013).

Sutartyje nustatyti draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai apibrėžia draudiko prisiimamos rizikos mastą, draudimo sutarties apimtį ir ribas. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškiny, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai – draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką. Nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kai įvyksta į draudimo rizikos apibrėžtį atitinkantis įvykis, tačiau šalys yra susitariusios, kad dėl konkrečių aplinkybių ir savitų aiškiai draudimo sutartyje nustatytų sąlygų šis įvykis nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką.

Kita vertus, kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad įstatyme nedraudžiama draudimo sutartyje nustatyti išimčių, kada draudikas turi teisę atsisakyti išmokėti draudimo išmoką arba ją sumažinti, tačiau ši teisė neturi paneigti draudimo esmės ir draudimo sutartimi siekiamų tikslų. Atsižvelgiant į tai, draudimo sutarties sąlyga, ribojanti draudimo apsaugos apimtį ir apibrėžianti draudimo rizikos laipsnį, vertintina kaip esminė draudimo sutarties sąlyga, dėl kurios šalys turi aiškiai susitarti, kiek įmanoma ją sukonkretinti, kad nebūtų sudarytos sąlygos draudikui nepagrįstai atsisakyti mokėti draudimo išmoką, paneigiant draudimo sutarties esmę, o kai abejojama, draudimo sutarties sąlygos turi būti aiškinamos sutartį prisijungimo būdu sudariusios šalies naudai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis, priimta civilinėje

byloje UAB „If draudimas“ v. UAB „Portolitus“ ir kt., byla Nr. 3K-3-536/2007; 2010 m. spalio 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje G. K. personalinė įmonė v. UADB „ERGO Lietuva“, bylos Nr. 3K-3-395/2010; kt.).

Pareiškėjos ir draudiko pasirašyta Sutartis buvo sudaryta pagal Taisykles, kurios yra neatskiriama šios draudimo sutarties dalis. Sutartis, kaip turto draudimo sutartis, yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiama draudimo apsauga. Kita vertus, nors sutarties šalys, vadovaudamosi Civilinio kodekso 6.156 straipsnyje įtvirtintu sutarties laisvės principu, savarankiškai gali nusistatyti draudimo apsaugos ribas, tačiau draudikas, kaip jau buvo minėta pirmiau, turėdamas įstatymo suteiktą teisę parengti draudimo rūšies taisykles, privalo užtikrinti ir sutarties sąlygų teisinį apibrėžtumą, jų suderinamumą, jo pateiktos sąvokos turi būti kiek įmanoma aiškiau atskleistos, konkretizuotos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2007 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-152/2007; 2008 m. sausio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-45/2008), kad draudėjui sudarant draudimo sutartį nekiltų abejonių dėl sutartimi teikiamos draudimo apsaugos apimties.

Draudikas savo sprendimą nemokėti draudimo išmokos grindžia tuo, kad įvykis, dėl kurio pareiškėja patyrė žalą, nėra susijęs nė su viena iš apdraustų rizikų, t. y. vėtros metu sugadintas pareiškėjai priklausantis šiltnamis nepatenka į automatiškai draudžiamų objektų (turto) sąrašą ir nėra nurodytas Draudimo liudijime. Draudikas teigia, kad šiltnamis pagal savo pobūdį nėra skirtas kilnojimui, priešingai, tai konstrukcija, kuri yra įtvirtinama atliekant statybos darbus ir yra stacionari, todėl šiltnamis Taisyklių prasme yra laikomas statiniu, ir tam, kad jam galiotų draudimo apsauga, jis turi būti nurodytas draudimo liudijime. Pareiškėja, priešingai, mano, kad jai priklausantis šiltnamis neatitinka nekilnojamojo daikto požymių ir pagal Taisyklių sąlygas jam, kaip kilnojamajam daiktui, padaryta žala turi būti atlyginta.

Dėl šiltnamio pripažinimo kilnojamuoju daiktu

Vadovaujantis Taisyklių 89 punktu, pastatų draudimu draudžiami gyvenamieji namai, kotedžai, ūkiniai pastatai, sodo namai ir kiti pastatai ar statiniai. *Apdraudžiama tai, kas pagal paskirtį ir prigimtį yra nekilnojama*: visi stacionarūs pastato elementai (pvz., sienos, stogas, grindys), viduje ir išorėje sumontuota stacionari įranga (pvz., santechninė, šildymo, oro kondicionavimo įranga). Pirmiau minėtame Taisyklių punkte taip pat įtvirtintas statinio apibrėžimas, pagal kurį tai – pastatas, patalpa, kiemo arba inžinerinis statinys, nekilnojamas daiktas, kuris turi laikančiąsias konstrukcijas, visiškai arba iš dalies sumontuotas statybos vietoje atliekant statybos darbus. Pažymėtina, kad iš esmės analogiškas statinio apibrėžimas įtvirtintas ir Statybos įstatymo 2 straipsnio 2 punkte, kuriame nurodyta, kad statinys – tai pastatas arba inžinerinis statinys, turintis laikančiąsias konstrukcijas, kurios visos (ar jų dalis) sumontuotos statybos vietoje atliekant statybos darbus, ir kuris yra nekilnojamas daiktas. Nagrinėjamų aplinkybių kontekste atkreiptinas dėmesys ir į Civilinio kodekso 4.2 straipsnį, kuriame pateikiamos nekilnojamojo ir kilnojamojo daikto definicijos. Remiantis minėtu Civilinio kodekso straipsniu, nekilnojamieji daiktai pagal prigimtį yra žemės sklypas ir su juo susiję daiktai, kurie negali būti perkelti iš vienos vietos į kitą nepakeitus jų paskirties ir iš esmės nesumažinus jų vertės (2 dalis), kilnojamieji daiktai – tai daiktai, kurie pagal prigimtį iš vienos vietos į kitą gali būti perkelti nepakeitus jų paskirties ir iš esmės nesumažinus jų vertės (3 dalis).

Sutartį sudarančių Taisyklių 90 punkte taip pat nurodyta, kad, apdraudus būstą, kartu su juo automatiškai apdraudžiami inžineriniai tinklai, kiemo statiniai. Pagal Taisyklių 90 punktą, kiemo statiniai – tai stacionarūs aplinkos įrangos elementai: tvoros, tvorų vartai ir jų automatika; tvirtai sujungti su žeme stacionarūs lauko baldai, vaikų žaidimo ir sporto aikštelės; vėliavų stiebai; aikštelės ir takai (išskyrus birių medžiagų dangas); stacionarūs lauko šviestuvai ir jų automatika; stacionari vejos laistymo įranga ir jos automatika; vaizdo stebėjimo, turto apsaugos ir gaisrinės signalizacijos stacionari įranga.

Pirmiau išdėstytose Taisyklių sąlygose ne tik nurodomas draudžiamų objektų pobūdis – pastatai, statiniai, kiemo statiniai, inžineriniai tinklai, bet ir detalizuojamas šių sąvokų turinys, t. y. nurodoma, kokie objektai laikomi pastatais, statiniais ir inžineriniais tinklais. Remiantis Taisyklių 89 punktu, apdrausti pastatai nurodomi draudimo liudijime. Įvertinus šalių paaiškinimus, darytina išvada, kad pareiškėja neginčija aplinkybės, kad apdrausti pastatai turi būti nurodyti draudimo liudijime ir kad vėtros metu sugadintas jai priklausantis šiltnamis nebuvo nurodytas draudimo liudijime, tačiau mano, kad jos šiltnamis turėtų būti laikomas kilnojamuoju daiktu ir nuostoliai už jį turėtų būti atlyginami kaip už žalą, padarytą kitam kilnojamajam turtui Taisyklių 96 punkto *a* papunkčio prasme. Pareiškėja kreipimesi Lietuvos bankui atkreipia dėmesį, kad jai priklausantis polikarbonatinis šiltnamis neturi laikančiųjų konstrukcijų, neturi pamatų, jį galima perkelti iš vienos vietos į kitą, nesumažinus jo vertės, todėl šis šiltnamis turėtų būti laikomas kilnojamuoju daiktu.

Pažymėtina, kad Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalis įpareigoja draudiką įrodyti aplinkybes, atleidžiančias jį nuo draudimo išmokos mokėjimo ar suteikiančias teisę sumažinti draudimo išmoką. Pagal Draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalies 2 punktą, draudikas neturi teisės atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos. Vadinasi, tais atvejais, kai siekiama atsisakyti mokėti draudimo išmoką, įstatymas būtent draudikui nustato įrodinėjimo pareigą. Vis dėlto nagrinėjamu atveju draudikas, pagrįsdamas savo sprendimą nemokėti draudimo išmokos, įvykį pripažinus draudžiamuoju, nepateikė duomenų ir juos patvirtinančių įrodymų, kad būtent pareiškėjai priklausantis šiltnamis atitinka nekilnojamojo daikto ir (ar) statinio (pastato) požymius, t. y. turi laikančiąsias konstrukcijas, yra visiškai arba iš dalies sumontuotas vietoje atliekant statybos darbus ir savo esme yra nekilnojamas daiktas, nors, kaip minėta, teisės aktai pareigą įrodyti, kad įvykis neatitinka Taisyklėse įtvirtinto draudžiamąjo įvykio apibrėžimo, nustato būtent draudikui. Draudikas atsiliepime šios aplinkybės neįrodinėjo ir iš jo pateiktų duomenų nėra aišku, ar prieš priimdamas sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką apskritai šią aplinkybę (t. y. kokios rūšies yra pareiškėjos šiltnamis) aiškinosi ir tyrė. Pažymėtina, kad nei Taisyklėse, nei teisės aktuose nėra nustatyta, kad šiltnamiai pagal savo prigimtį *visuomet* turėtų būti laikomi statiniais – nekilnojamaisiais daiktais, nes, kaip yra pažymėta ir teismų praktikoje, šiltnamis, kuris neturi nei pamatų, nei laikančiųjų konstrukcijų ir kurį galima perkelti į kitą vietą nepakeitus jo paskirties bei nesumažinus jo vertės, atsižvelgiant į pirmiau minėtų teisės aktų nuostatas, negali būti priskiriamas prie statinių vadovaujantis Statybos įstatymo 2 straipsnio 2 dalimi, nes „toks šiltnamis pagal visus surinkimo požymius yra kilnojamas daiktas“¹.

Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta pirmiau, darytina išvada, kad, draudikui nepateikus įrodymų, kad pareiškėjai priklausantis šiltnamis atitinka statiniui ir nekilnojamajam daiktui priskirtinus požymius, jo sprendimas laikyti šį šiltnamį nekilnojamuoju daiktu (statiniu) vertintinas kaip nepagrįstas.

Dėl draudžiamo namų turto draudimo apsaugos apimties

Atsižvelgiant į tai, kad šalys nevienodai vertina Taisyklių nuostatų, apibrėžiančių draudžiamą namų turtą, turinį ir ginčo aplinkybių (žalos pareiškėjos turtui) atitiktį šioms nuostatoms, atkreiptinas dėmesys į sutarčių aiškinimo taisykles: vadovaujantis Civilinio kodekso nuostatomis, sutartys aiškinamos atsižvelgiant į sutarties sąlygų tarpusavio ryšį, sutarties esmę, tikslą, jos sudarymo aplinkybes, į šalių derybas dėl sutarties sudarymo, šalių elgesį po sutarties sudarymo ir kitas konkrečiu atveju reikšmingas aplinkybes (Civilinio kodekso 6.193 straipsnis).

¹ Kauno apygardos administracinio teismo 2012 m. gruodžio 10 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. IK-932-423/2012.

Jeigu abejojama dėl sąvokų, kurios gali turėti kelias reikšmes, šioms sąvokoms priskiriama priimtinausia, atsižvelgiant į tos sutarties prigimtį, esmę bei jos dalyką, reikšmę.

Be to, taikant įstatyme įtvirtintas ir teismų praktikoje pripažintas sutarčių aiškinimo taisykles, turi būti kiek įmanoma tiksliau išsiaiškinta šalių valia, išreikšta joms sudarant sutartis ir prisiimant iš tokių sutarčių kylančius įsipareigojimus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2010 m. kovo 20 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-128/2010). Kaip savo praktikoje yra pažymėjęs Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, aiškinant sutartį, taip pat būtina vadovautis ir Civilinio kodekso 1.5 straipsnyje įtvirtintais bendraisiais teisės principais – teisingumo, protingumo ir sąžiningumo (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2008 m. rugsėjo 23 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-406/2008; 2010 m. liepos 10 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-323/2010).

Nors sutarties aiškinimo tikslas – tikrosios šalių valios nustatymas – lemia, kad, esant lingvistinės sutarties teksto reikšmės ir šalių tikrųjų ketinimų skirtumui, pirmenybę reikia teikti šalių ketinimams, kuriuos šalys, sudarydamos sutartį, turėjo omenyje, tačiau tuo atveju, kai šalių ketinimai nesutampa, didesnę reikšmę turi sutarties tekstas, todėl svarbesnė yra sutarties teksto lingvistinė analizė, nes ji gali padėti nustatyti, kurios šalies ketinimai atitinka sutarties lingvistinę prasmę. Kartu sutarties sąlygos turi būti aiškinamos taip, kad aiškinimo rezultatas nereikštų nesąžiningumo vienai iš šalių (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2009 m. liepos 27 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-261/2009; 2012 m. balandžio 4 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-146/2012).

Taikant lingvistinės analizės metodą, vertintinas pareiškėjos reikalavimo pagrindą sudarančių Taisyklių nuostatų turinys, jų gramatinė išraiška, lingvistinė prasmė. Be to, vadovaujantis pirmiau minėtu sisteminiu sutarties aiškinimo principu, pažymėtina, kad bet kuri Sutartį sudarančių Taisyklių sąlyga turi būti aiškinama atsižvelgiant į visų Taisyklių kontekstą, t. y. atsižvelgiant į kitas Taisyklėse nurodytas sąlygas. Svarbu atkreipti dėmesį ir į tai, kad ginčo šalių sudaryta Sutartis yra vartojimo sutartis, ir, vadovaujantis Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnio 6 dalimi ir 6.193 straipsnio 4 dalimi, kilus abejonių dėl vartojimo sutarties sąlygų turinio aiškinimo, sutarties sąlygos turi būti aiškinamos vartotojų naudai ir sutartį prisijungimo būdu sudariusios šalies naudai.

Ginčo šalių Sutartį sudarančių Taisyklių 96 punkte nurodyta, kad namų turto draudimu draudžiamieji šiuos daiktus: a) drabužius, baldus (ir įmontuojamuosius), akvariumus (ir įmontuojamuosius), buitinę techniką, elektroniką, šviestuvus, indus, dviračius ir *kitą kilnojamąjį namų turtą*; b) irklines ir pripučiamas valtis (kartu su varikliu), vandens dviračius, baidares, kanojas, burlentes, jėgos aitvarus; c) automobilio papildomą įrangą (pvz., padangas, dviračių laikiklius, automobilines kėdutes), kai ji nėra sumontuota automobilyje; rakteliai ir nuotolinio valdymo pulteliai nelaikomi automobilio papildoma įranga; d) savaeigius aplinkos tvarkymo įrenginius (pvz., traktoriuką, robotą-žoliapjovę); e) perduotą naudotis svetimą turtą (pvz., darbdavio duotą mobilųjį telefoną); f) grynuosius pinigus; g) vertybes: juvelyrinę, tauriuosius metalus, brangakmenius, perlus ir bet kokius dirbinius, kurių sudėtyje yra šių medžiagų, pašto ženklus, monetas, medalius, meno dirbinius, antikvarinius daiktus, kolekcijas; kailio, odos ir tekstilės gaminius, kilimus, laikrodžius, muzikos instrumentus ir ginklus, kurių vieneto (vieno komplekto) vertė didesnė kaip 1 000 Eur; dokumentus, kuriuos galima atnaujinti (atkurti), remiantis nepriklausomų registru arba kitų oficialių šaltinių duomenimis, įskaitant bankines mokėjimo korteles.

Įvertinus minėto punkto formuluotės pobūdį teigtina, kad jame pateiktas nebaigtinis draudžiamų namų turto sąrašas. Tiek Taisyklių 96 punkto a) papunkčio, tiek ir viso punkto analizė leidžia konstatuoti, kad namų turto draudimu pagal Taisyklių sąlygas draudžiami ne tik namų apyvokos, t. y. namų ūkyje (buityje), bet ir rekreacinio, darbinio ar kitokio pobūdžio tikslais naudojami kilnojami daiktai.

Nagrinėjamų aplinkybių kontekste atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad, sudarydama su draudiku Sutartį, pareiškėja Gyvenamajam namui pasirinko draudimo apsaugos variantą „If super

namai“. Taisyklių 97 punkte nurodyta, kad namų turtą galima apdrausti dviem būdais: a) pagal draudėjo sudarytą detalų daiktų sąrašą; b) pagal draudėjo pasirinktą (draudimo liudijime nurodytą) draudimo sumą ir draudimo variantą, kaip numatyta Taisyklėse pateiktoje lentelėje Nr. 4. Remiantis minėta lentele, pasirinkus draudimo sąlygų variantą „If super namai“, nuostoliai, padaryti kitam namų turtui, atlyginami iki 100 proc. namų turto draudimo sumos. Draudimo liudijime nurodyta, kad namų turtas draudžiamas 17 400 Eur suma. Be to, Taisyklių 98 punkte nustatyta, kad namų turto draudimo vieta yra pagrindinio būsto, kurio adresas nurodytas draudimo liudijime, viduje, o pagal Taisyklių 99 punktą – namų turto draudimas galioja ir už draudimo vietos ribų, jei jis draudžiamas variantu „If super namai“ arba „If namai“, Taisyklėse nustatytais sąlygomis.

Sisteminė pirmiau nurodytų Taisyklių nuostatų analizė leidžia teigti, kad pareiškėja, sudariusi su draudiku Sutartį ir pasirinkusi plačiausią pagal Taisyklių sąlygas namų ir namų turto draudimo apsaugą, galėjo pagrįstai tikėtis, kad namų turto draudimo vietoje esantiems kilnojamiesiems daiktams draudimo apsaugos laikotarpiu galios draudimo apsauga. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjos šiltnamis, kaip kilnojamasis daiktas, turėtų būti vertinamas kaip „kitas kilnojamasis namų turtas“ Taisyklių 96 punkto *a* papunkčio prasme, todėl jam vėtros metu padaryta žala turėtų būti atlyginama pagal šalių sutartas ir Draudimo liudijime bei Taisyklėse nurodytas sąlygas.

Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta pirmiau ir remiantis draudiko pateiktais paaiškinimais dėl priimto sprendimo, darytina išvada, kad draudikas neįrodė sprendimo atsisakyti mokėti draudimo išmoką, įvykį pripažinus nedraudžiamuoju, pagrįstumo, todėl pareiškėjos reikalavimas išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl sugadinto šiltnamio padarytus nuostolius, vertintinas kaip pagrįstas, todėl tenkintinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu bei šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Patenkinti pareiškėjos R. K. reikalavimą išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl sugadinto šiltnamio padarytus nuostolius.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Reguliuojamos rinkos priežiūros skyriaus
viršininkas, pavaduojantis Finansinių paslaugų
ir rinkų priežiūros departamento direktorių

Vaidas Cibas